

Bilaga: Regionförvaltningsverkens och NTM-centralernas strategi 2020-2023 – konsekvensbedömning

Hur bedömningen genomförs

Beredningsgruppen för strategin har bedömt konsekvenserna med regionförvaltningsverkens samt närings-, trafik- och miljöcentralernas strategi för 2020-2023 som tjänsteuppdrag. Gruppen utnyttjade konsekvensuppräkningsmetoden nedan vid bedömningen. Konsekvensernas antal, omfattning och betydelse beskrivs både kvalitativt och på en allmän plan. Varje prioritering granskades först med hjälp av en tabell, därefter utarbetades denna sammanfattningspromemoria.

Konsekvenserna:

1. Människor och samfund: a. Hälsa, levnadsvillkor och trivsel, b. Hushåll, c. Människors ställning och jämlikhet, jämställdhet mellan könen
2. Ekonomi, näringarna, regionstrukturen: a. Näringarna, b. Sysselsättning, c. Region- och samhällsstrukturen, d. Trafikens funktion och samhällsunderhåll
3. Miljön och naturresurserna: a. Klimatförändringen, b. Marken, vattnet, luften, vegetationen, organismerna och naturens mångfald, d. Naturresurserna och användningen av dem
4. Ämbetsverkens serviceförmåga och verksamhet: a. Uppgifter, förfaringssätt och samarbete, b. Personal och organisation.

Sammanfattning av strategins konsekvenser

Konsekvenserna av att genomföra regionförvaltningsverkens och NTM-centralernas strategiska prioriteringar för 2020-2023 (Vi förstärker livskraften, Vi eftersträvar koldioxidneutralitet, Vi tryggar välfärd och jämlikhet) bedöms i regel vara positiva, dels direkt och dels indirekt. Eventuellt skadliga eller ömsesidigt motstridiga effekter kan motverkas och lindras genom att samordna till exempel planeringen av markanvändningen och trafiken, genom att främja material- och återvinningsekonomi samt beredskap. I praktiken kommer konsekvenserna att bero på de åtgärder genom vilka man försöker genomföra strategin.

Ämbetsverken bör identifiera verksamhetens inverkan inom olika regioner samt på olika grupper och företag. Konsekvenserna kan variera stort till exempel i glest bebyggda områden, på kärnlandsbygden, den stadsnära landsbygden, stadsregionerna och i huvudstadsregionen. Ämbetsverken bör dessutom vara medvetna om verksamhetens och beslutens inverkan på kvinnor och män samt olika klientgrupper. Ämbetsverken bör främja jämlikheten och jämställdheten mellan könen på ett planmässigt sätt och motverka ojämlikheten mellan olika folkgrupper.

Strategin följs upp årligen enligt följande: uppföljningsmätarna fastställs 2020, den första gemensamma halvtidsöversynen görs 2021, strategin preciseras vid behov 2022 och 2023 görs det en slutlig bedömning. Det är enligt beredningsgruppen viktigt att ämbetsverken tillsammans med de styrande parterna, samarbetsparterna och klienterna aktivt identifierar och följer upp konsekvenserna med genomföringen av strategin så att strategin ska kunna preciseras vid behov. Bedömningen ska göras med hänsyn till hur strategin påverkar regioner, olika grupper samt näringsverksamheten. Ett mål med uppföljningen är att jämföra om konsekvenserna med strategin och genomföringen av den realiserar i enlighet med denna bedömning. Konsekvensbedömningarna preciseras vid behov.

Konsekvenser för människor och sammanslutningar

Målet med den strategiska prioriteringen *Vi förstärker livskraften* är att öka sysselsättningen och deltagandet i arbetslivet hos samtliga grupper samt att höja utbildnings- och kompetensnivån. Konsekvenserna är i regel positiva och både direkta och indirekta. Deltagandet i arbetslivet påverkar individers hälsa och livskvalitet på ett positivt sätt och det höjer hushållens inkomster. Ökningen av utbildnings- och kompetensnivån främjar såväl jämlika möjligheter för människor och olika befolkningsgrupper som jämställdheten. Lyckad integrering och sysselsättning av invandrare stärker människors delaktighet och minskar på risken för utslagning. Den interna säkerheten förbättras.

Främjandet av en god levnads- och arbetsmiljö samt djurens hälsa hjälper även att säkerställa människors välbefinnande. Livsmedelssäkerhets- och hälsoskyddstillsynen förebygger, minskar och eliminerar faktorer som kan orsaka hälsorisker för människor. Bekämpningen av allvarliga smittosamma djursjukdomar kan dock ha negativa ekonomiska konsekvenser om till exempel produktionsdjur måste avlivas (t.ex. Afrikansk svinpest). Målet med arbetarskyddstillsynen är att åstadkomma en säker och trygg arbetsomgivning, vilket i sin tur indirekt ökar livskraften.

Den strategiska prioriteringen *Vi eftersträvar koldioxidneutralitet* kan ha både positiva och indirekta konsekvenser för människor och sammanslutningar. Alla konsekvenser kan emellertid inte förutses. Jämställdheten kan drabbas av potentiella negativa konsekvenser om till exempel kostnaderna för trafik helt och hållet baseras på utsläpp, varvid de som bor på glesbygden kan belastas tyngre än de som bor i tillväxtcentren i södra delen av landet. Möjligheterna att utnyttja kollektivtrafik, att gå eller att cykla är i allmänhet bättre i tillväxtcentren.

Ökningen av den allmänna miljömedvetenheten samt tillstånds- och tillsynsprocesserna kan påverka miljön och det hållbara användandet av naturresurser, vilket i sin tur främjar människors välfärd. Effektkedjorna är delvis indirekta och kan till exempel bestå av nätverksbildning med andra aktörer i fråga om miljöuppföstran. Ett direktare sätt är att finansiera samarbetsprojekt som stöder miljö- och klimatåtgärder samt att främja klimatneutral områdesplanering, transportinfrastruktur och kollektivtrafik. Förbättrandet av naturens mångfald och vattenstatusen påverkar bland annat människors levnadsvillkor och trivsel på ett positivt sätt.

Målet med den strategiska prioriteringen *Vi tryggar välfärd och jämlikhet* är att den grundläggande servicen är trygg, att tillgången är regionalt jämlik och att rättsskyddet förverkligas. Konsekvenserna är positiva och direkta för människor och sammanslutningar. Om den övergripande säkerheten främjas genom samarbete, främjande av delaktighet och förebyggande av utslagning kan välbefinnandet och jämställdheten påverkas positivt både indirekt och direkt. Säkerställandet av den interna säkerheten kan i bland kräva anvisningar och begränsningar som kan upplevas som negativa.

Konsekvenserna för ekonomin, näringarna och regionstrukturen

Strategin ska i princip stöda hållbar ekonomi, sysselsättning, näringar samt utvecklandet av en god regionstruktur. Konsekvenserna är i regel positiva, och rentav direkta för NTM-centralernas del. För regionförvaltningscentralernas del är effekterna ofta indirekta. Förbättrandet av sysselsättningen och företagsverksamheten har direkta konsekvenser då produktionskapaciteten och antalet företag höjs, bristen på kompetent arbetskraft minskar och även de partiellt arbetsföra sysselsätts. Den regionala ekonomin får mera köpkraft och mera skatteintäkter. Indirekt negativa konsekvenser kan följa av det ökade transport- och trafikbehovet, vilket leder till höjda infrastrukturkostnader. Tillstånds- och tillsynsverksamheten ser till att näringsidkare bland annat har ordentliga lokaler, anordningar och en kompetent personal. Kraven kan leda till att företagets kostnader ökar.

Konsekvenserna med kolneutralitetsmålet är i regel positiva och rentav direkta för näringarnas del i och med att man skapar nya slags affärsverksamhetsmöjligheter. Prioriteringarna bedöms också ha positiv inverkan på regionutvecklingen, region- och samhällsstrukturen samt transport- och samhällsunderhållet. Konsekvenserna av säkerställandet av välfärden och jämställdheten bedöms vara positiva, och delvis neutrala för region- och samhällsstrukturens del.

Konsekvenserna för miljön och naturresurserna

Strategin har positiva och i flera fall direkta konsekvenser för miljön och det hållbara utnyttjandet av naturresurser. Hållbar affärsverksamhet samt miljö- och klimatprojekt kan medföra direkta positiva konsekvenser. Företagsunderstödens positiva miljökonsekvenser kan till exempel ökas genom att allokera stöd till projekt som eftersträvar kolneutralitet. Högklassig planering av markanvändningen på olika planläggningsnivåer och transportsystemsarbetet stöder uppnåendet av miljömålsättningarna. När det gäller miljötillståndsprocesser och främjandet av markanvändning är det viktigt att man förenhetligar samhällsstrukturen, möjliggör kolneutral energiproduktion och främjar kollektivtrafik och lätt trafik. Ifall man riktar bosättning eller arbetsplatser mot städers randområden eller landsbygden kommer personbilstrafiken och därigenom utsläppen att öka.

Miljö- och vattentillståndsprocesserna kan användas till att främja företagsamhet som ökar på den cirkulära ekonomin. Naturens mångfald och vattenstatusen påverkas på ett positivt sätt. De positiva effekterna av säkerställande av välfärd och jämställdhet uppstår bland annat till följd av effektiviserat samarbete inom den interna säkerheten samt förbättringen av riskhanteringen.

Konsekvenserna för ämbetsverkens serviceförmåga och verksamhet

För att ämbetsverken ska kunna sköta sina uppgifter krävs en kompetent, tillräcklig och motiverad personal. Det centrala är att resurserna räcker till för det grundläggande arbetet när man tar i beaktande målen i regeringsprogrammet, de många revideringarna av substanslagarna och samordnandet av berednings- och verkställighetsuppgifterna som förutsätts av förvaltningsreformerna. De minskade personalresurserna och det tidvis ojämna kompetensbortfallet inom olika uppgiftsområden har negativ inverkan på verksamheten. Förstärkandet och utvidgandet av kompetensen framhävs. Organisationens förmåga att förena befintlig kompetens (en lärande organisation) samt att erbjuda personalen olika metoder för utveckling av kompetensen är viktig. Då ämbetsverken genomför digitaliseringsprojekt bör de se till att personalen introduceras ordentligt, att verksamhetsprocesserna utvecklas och att kunderna också engageras i utvecklandet. Tillräcklig upphandlingskompetens hjälper att driva igenom projekt inom den utsatta tiden.

Ämbetsverken har i egenskap av branschöverskridande aktörer goda möjligheter att utnyttja möjligheterna med multilokalt och platsoberoende arbete och att erbjuda regionala sakkunniga en lockande och modern arbetsplats. Välbefinnandet i arbetet förbättras tack vare förnyande av arbetssätt och ökad flexibilitet.

Arbetet görs smidigare genom satsningar i ledandet och utvecklandet av verksamhetssätt. Delaktigheten stärks av att personalen engageras i utvecklandet av verksamheten. Inkluderande, och för regionförvaltningsverkens del i fortsättningen allt mera tränande ledande har i princip positiva effekter, och effekterna är både direkta (t.ex. ökad diskussion, dialog och interaktion i arbetsgemenskapen) och indirekta (utvidgad kompetens). Det utdragna ibruktageandet av lönesystemen har begränsat användningen av dem som ett aktivt ledningsverktyg. Regionförvaltningsverken har redan tagit i bruk nya lönesystem, men NTM-centralerna tillämpar fortfarande en övergångsperiod i enlighet med avtalet om ibruktageandet av lönesystemet. Den utdragna övergångsperioden beror på NTM-centralernas del på att ibruktageandet av lönesystemet visat sig ha klart större kostnadsverkningar jämfört med regionförvaltningsverken. Läget är besvärligt för personalens del och kan leda till ytterligare rekryteringsproblem. Även staten konkurrerar nuförtiden om kompetent arbetskraft. Statens och regionförvaltningens goda arbetsgivarimage spelar en avgörande roll i detta läge.

Utvecklandet av verksamheten och påskyndandet av arbetet gagnar såväl personalen, kunderna som ämbetsverken. Regionförvaltningsverken och NTM-centralerna kan även effektivisera det ömsesidiga samarbetet och utveckla gemensamma lösningar. Utvecklandet av gemensamma, enhetliga handlingsätt är i princip en bra sak både med tanke på servicens kvalitet, kunderna och på personalen. Enhetliga beslut i liknande ärenden och ett allmänt begripligt språk är viktiga även ur kundperspektiv. Jämställdheten är en viktig fråga och jämlika handlingsätt hjälper att säkerställa den. Branschspecifika och regionala skillnader kan å andra sidan kräva viss anpassning, vilket betyder att övergången till en enhetlig modell kan ha både positiva och negativa konsekvenser. Konsekvenserna kan vara både direkta och indirekta. Ett gott och välfungerande samarbete med intressentgrupper och kunder är en grundläggande förutsättning för övergripande utföring och utveckling av verksamheten.

Regionförvaltningsverkens och NTM-centralernas strategi 2020-2023 - Tabellsammanfattning av konsekvensbedömningarna

Strategins prioriteringar och mål. Grön = mycket positiv (++) Ljusgrön = ganska positiv (+) Violett = positivt och negativt (+/-) Grå = ingen inverkan (0)

Fokusområde: Vi förstärker livskraften	Sysselsättnings- graden höjs till 75 procent	Företagen förnyas sig, utvecklas och internationaliseras	Utbildnings- och kompetensnivån höjs, tillgången till kompetent arbetskraft förbättras	Läget för miljön förbättras	Allt flera är funktions- och arbetsföra och delaktiga i arbetslivet som förändras	Verksamhets- omgivningen utvecklas gynnsamt tack vare samarbete och företagen konkurrerar under allt jämligare förhållanden	Matproduktionens konkurrenskraft, sundhet och säkerhet förbättras
<i>Ekonomi, näringsgarna och den regionala strukturen</i>	++	++	++	+	++	++ indirekt	++
<i>Människor och samfund</i>	++	++	++	+	+ indirekt	+ indirekt	++
<i>Miljön och naturresurserna</i>	-/+	+	+	-/+	+	-/+ indirekt	-/+ indirekt

Fokusområde: Vi eftersträvar koldioxid- neutralitet	Återvinnings- och bioekonomi- lösningarna ökar och naturresurser utnyttjas på ett hållbart sätt	Biodiversiteten och vattenstatusen förbättras	Klimatförändringen bromsas och anpassning till förändringarna understöds	Samhällena utvecklas på ett hållbart sätt
<i>Ekonomi, näringsgarna och den regionala strukturen</i>	++	+	++	++
<i>Människor och samfund</i>	+ indirekt	++ indirekt	+	++
<i>Miljön och naturresurserna</i>	++ indirekt	+ indirekt	++	++

Fokusområde: Vi tryggar välfärd och jämlikhet	Basservicen är trygg och invånarna inom samtliga regioner har jämlik tillgång till service	Riskhanteringen och beredskapen förbättras	Rättsskyddet förverkligas på ett proaktivare, snabbare och effektivare sätt	Samhällets övergripande säkerhet är på en god nivå	Delaktigheten ökar och utanförskapet minskar
<i>Ekonomi, näringsgarna och den regionala strukturen</i>	++	+	+ indirekt	+	++
<i>Människor och samfund</i>	++	+	++	++	++
<i>Miljön och naturresurserna</i>	+	+ indirekt	+	+	+

Verksamhetssätt	Klientskap och digitalisering	Gemensamma handlingssätt och partnerskap	Personalen och arbetsgemenskapen
<i>Ämbetsverkens serviceförmåga och verksamhet</i>	+	++	++